

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések 's megasztelések; felebaráti jótékony-ság, hálynyilványítás; pesti színházügy előmozdítása; gőzhajózási számvitel és szerződés a' bajor-würtembergi gőzhajó-társasággal) Ausztria. Spanyolország (cortesgyűlési munkálatok; Mendizabal újabb megtámogatása; hadi viszonyok; egyenetlenségek a' vezérek közt; Sarstfieldet elismerik főparancsnokul, ennek intézkedési; Gomezt agyon löttek; Mariano de Larra öngyilkosságának oka; d. Carlost meg akarák ölni.) Portugália (titkos cortesülések pénzühány orvoslás végett) Franciaország (követhál munkálatok: Meunier és Champion ügye; több elfogatás; elegy) Anglia (alsóházi viták, elegy.) Németország (Salzmann, Weidig, 's más polit. foglyok.) Olasz-, Török-, Görög- és orosz-ország. Amerika. Gabonáár. Pénzkelet Dunavizállás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ő cs. k. fölsége febr. 16-jéről kelt legf. határozata szerint a' m. k. pesti egyetemnél magyar nyelv 's literatura rendes tanítójává Horváth Istvánt, annak eddigi mint szinte a' Diplomatika és Sphragistica helyettes tanítóját 's a' Széchenyi országos könyvtár őrjét méltóztatott kinevezni,

A' m. k. helytartó tanács keblebeli számvevő hivatalában ingrossistaságra eddigi járulnok Vinkler Gergelyt, járulnokká volt gyakornok Csillagh Józsefet, — egy megőrült számtisztiságra pedig eddigi ingrossista Vojtek Istvánt, ingrossistaságra volt járulnok Grozdich Inrét, járulnokká végre gyakornok Magussin Pétert nevezte ki.

A' m. k. kamra a' megőrült berdovetzi 30czad-hivatalra Malloschegg Antal jelenei 30czadost, ennek helyére Topolchich Gábor zágrábi 30czadi irnokot, berdovetzi ellenörködő tisztirnokká Rajakovich Gábor varasdi tisztirnokot 's ennek helyébe Mone Károly hadnagyot, zágrábi tisztirnokká Huszár István lupinyaki utlevél-vizsgálót, 's ennek helyére Herchenrotter János marcheggi felügyelőt nevezte.

Ő cs. k. fölsége Schön János rohnici nyugalmazott aczél-hámor-mesternek sok évi szolgálati tekintetéből polgári kis arany érdempénzt juttatni; Gragger Gottlieb körmöczi kam. bányásztiszt rohnici vashámori pénztárnokká nevezni, zsarnoviczi szállító-tiszt Agricola Jánost pedig nyugalmazni méltóztatott. — A' m. k. kamara pedig Ridler Antal fernezei erdőört fizikai k. alerdössze nevezte. Kam. tud.

A' m. k. helytartó-tanács számvevő hivatala, a' főhg. Nádor ő fensége f. h. 9-ére esett születésnapját ünnepelni akarván, tisztelete jeléül ő nádori fensége arczképét, szabad ajánlás útján összegyűlt pénzéből még az napon megvette 's a' hivatalteremben felfüggesztette.

A' magyar játékszin építési költségeinek némi részben pótlására, ő cs. k. fölsége megengedni méltóztatott, hogy 500 ezüst forint a' mondott czélra fizetessék ki. — A' budai magyar színésztársaság javára mult feb. 1-jén adatott 's annak idejében emfitve volt táncmulatság' tiszta jövedelme 739 f. 48 krra ment pengőben.

Pesten folyvást hid nélkül vagyunk, 's ez állapot szüntolly kellemetlen a' vásáros népek, mint budai várhegyi Thaliánknak, ki Husvétig tartandó rövid, 's télen által csak tövistermő pályáján most reményile egy két rózsát szedhetni. A' Dunán nagy jegek' usztak, 's a' mit naponkint egy verőfényes dél felolvasztott, a' köv. szigorú éj ujjalag elrontá. Most jégtől tiszta Dunánk. A' Nádor gőzhajó tegnap délben érkezett vissza. Vieuxtemps, az ifju violin-hős, ismételt tetszés jeleit aralja, 's mind játéka bámulatos ügyességében, mind teste 's viselete ügyetlenségében igen hasonlít Paganinihez, a' hegedű és ügyetlenség nagymesteréhez, ki, még a' közönség szédítő tapsaival fogadtatik, annyira zavarba jó, hallomás szerint, hogy saját egyik lábát a' másikkal tapodja le.

Temesvár martz. 10-én: Mult évfolyta alatta hazánk több vidékén emésztett tűz Temes megye keblét sem hagyá látogatatlan. Sept. 2-án Fenlak helységben 70 földműves háza levén lángmartalékká, Német-Szent Péter 's Zádorlak szomszéd helységek azonnal önszántokból 100 kenyeret 's több szekér lisztet küldének a' szerencsétlenek fölségéllésire; — Laczkovics János főbiró ur pedig a' járásában fekvő helységeket felebaráti adakozásra buzdítván, ennek olly következése lön, hogy 435 f. 30 kr. váltó, 451 p. m. buza, 2 p. m. zab, 4 p. m. árpa, 14 p. m. kukoricza gyűlt csak hamar össze. Lágyult érzelemmel fogadák a' szerencsétlen lakosok, hasonló állapotú 's ha földi birtokkal nem is, de emberi érzéssel gazdag földműves társaik példás adakozását! — Uj-Arad községe egyedül 154 f. 16 krral 's 45 p. m. búzával segíté a' fenlaki károsultakat. 'S ezek után ki fogja még mondani, hogy nálunk a' földművelő nép az emberiség nemesb képzeleinek fölfogására általányosan nevelten? — Ugyan sept. 9-én Temesvár mellett fekvő Mehala helységben 16 ház hamvadt el, de Kövér János főbiró ur felszólítására gyűlt adakozásokból majd egészen kármentesítették. Tihanyi Ferenc főispáni helyettes ur ekkor tartván Temesvárott beiktatását: 500 v. ftal járult a' károsultak fölségéllésire. —

T ó s z e g. (Pest vmegyében) febr. 18-án: Helységünk három sanyaru év, de főleg a' mult 1836-diki nagy szárazság által majd végső inségre jutott. Végveszélyből kimenté ugyan az abonyi urodalom kegyelme, melly valapint Abonyban naponként több száz éhező lakosnak meleg ételt adat, ugy Tószegen is száznál több sínylődő lakost táplál. Ez által a' jelen nyomorúság enyhült ugyan, de a' jövőndő félelme fenmaradt, mert a' mostoha idők terhe alatt a' tehetősb lakosok is annyira elszegényültek, hogy vonómarháik számára, ha azokat szalmán, nagy nehezen kiteleltetik

is, valamely jobb takarnányt venni 's így a' jövő tavaszi szántást végre hajtani elégtelenek. E' szomorú helyzetünket Andrásy János kánonok, abonyi esperes és lelkész ur szívére vevén, helységünknek önkénylen, minden kamat nélkül, 1000 forintot kölcsönadni, egyszersmind a' szegény lakosoknak 100 véka vetnivaló gabonát ajándékozni kegyeskedett, hogy földjeik vettelen ne maradjanak. Miért a' helység nyilvánosan jelenti forró háláját.

A' gőzhajózási igazgatóság mult évről szóló számadása következő sikert mutatott: a' gőzhajókon 29,203 személy utazott, holott 1835ben csak 17,727. Az egyes gőzhajók így jövedelmeztek: Nádor 39 utban behozott 42,594 f. 47 kr. Zrínyi 19 utban 38,137 f. 46 kr. Ferencz 8 utban 8710 f. 49 kr. Argo 19 utban 3063 f. 8 kr. Pannónia 23 utban 1,738 f. 23 kr. Ferdinand 23 utban 13,137 f. 19 kr. Maria-Dorothea 34 utban 2,509 f. 58 kr. mindössze 109,892 f. 10 kr. Ehez járul még az 1836ki nyereség 's veszteség - conto saldoja (fölsége) 5301 f. 2 kr.; váltó-contói fölség 50 f. 4 kr. 's az 1835ki nyereség- 's veszteség-conto rendelkezés alá eshető fölsége 5259 f. 27 kr. mi szerint a' nyereség- 's veszteség-conto hitelle (creditje) 120,502 f. 43 kr. adóssága (debetje) pedig kamat-fizetésre 's fölment költségekre 81,270 f. 59 kr.; tiszta saldo (fölség) 39,231 f. 44 kr. Ez következőleg osztatnék el: az alap-szabályok-szerinti 1ső számú tartalék pénztár számára, 20-szal százátul, benmarad 7846 f. 44 kr., ehez adván az 1835re ugyanoda járult 8814 f. 48 krt. lesz abban 16,661 f. 32 kr.; — az 1836ki jegyzőkönyvi határozat szerint megnyitandó biztosítási pénztárba minden járó hajó biztosítási díjaul 11,100 ft; a' II. számú tartalék-pénztárba, melly a' hajók elhasználtatása 's elköpása végett állítaték, jőne a' még hátralevő 20,285 ft. melly az 1835ben oda tett 30,000 frtal együtt 50,285 frtot tesz. — De mivel e' pénz-tár a' hajójavításokra szükséges 26,969 fr. 36 krral van terhelve 1837re 23,315 f. 24 kr. marad előterjesztendő. Az 1ső és 2ik számú tartalék pénztárok, 's a' biztosítási pénztár összesége jövő 1837re tehát, a' mérlegben feltűnő 278 f. 47 krral, 51,355 f. 43 kr., mi a' társaság eddigi nyereségének származéka. — A' dolgok' menete már előleg kimutatá, hogy gazdag nyereségre nem igen lehetne tartani számot, 's az ezt kevesbitő okok, hogy: Nádor csak májushan készült el, 's ezért Pannónia csak jun. 16-án állhatott a' Duna-jobb parti vonalba; hogy 1ső Ferencz kijavittatása is julius 28-ig tartott; hogy Pannónia új pályatéren lépett föl 's az ujonczság bajaival kelle küzdenie, mint Argónak; hogy Maria-Dorothea három hónapot vesztett, míg általégett kazánját ujjal lehete fölcserélni, hogy Crescentban hajónk félelmes versenytársra akadt, míg ez a' csatamezőt csakugyan elhagyá; végre hogy a' dőghalál, Maria-Dorothea és Ferdinand nagy veszteséggel űzte dulongását. Figyelemre méltó az is, hogy az egész vállalat Linztől Smyrnaig és Trapezuntig kiterjedtében egy nagy mozgonyhoz hasonlít, mellynek kerekei szükségkép jól vágjanak össze, hogy a' mozgony el ne akadjon; nem csuda tehát, hogy e' mozgony illy rövid idő alatt tökéletes rendbe még nem jöhetett. — Előbb a' nagy alkotmányt kelle összeállítani, azután egyes alkotó-részeit tökéletesíteni. — A' nagy alkotmány fenáll már; a' még hiányzó részek lassanként bele toldatnak, 's az egésznek olly szükséges súlygyen majdan helyreáll, ugy hogy, ha egyik 's egyik hajó kevesbet hozna is a' pénztárba, ezt a' többiek jövedelme kiegyenlíti. — Sokat fog tenni e' czélra a' Linz és Bécs közt megnyitandó gőzhajózás 's a' vontató-hajók (remorqueurök).

Végül a' t. igazgatóság következő tervét terjeszté a' nagygyűlés elibe: „a' számadási könyvekből kitészik, hogy a' már kész 7 gőzhajó, egész készületestül 691,577 ft. 4 krra került; egyenként pedig: Ferencz 101,333 f. 39 kr.; Argo 92,018 f. 54 kr.; Pannónia 65,842 f. 23 kr.; Maria-Dorothea 109,320 f. 14 kr.; Zrínyi 114,613 f. 35 kr.; Ferdinand 143,090 f. 48 kr.; Nádor 65,357 f. 31 krra. Nyitva állanak még Árpád, Metternich, Maria-Anna, 's a' vontató-hajó (remorqueur) számadási, mellyek, ha bezáratnak, a' pénztökét nem csak fölemésztik, hanem Metternich, és Maria-Anna eröművei még fizetetlen is maradnak. Ha minden említett gőzös járn fog, akkor egy gőzhajó lesz Linz és Bécs, 2 Bécs és Pest, 2 Pest és Drenkova, 2 Szekela-Gladova és Galacz, 1 Konstantinápoly és Trapezunt, 1 Konstantinápoly és Smyrna, 's egy vontató-hajó (remorqueur) Pest és Zimony közt. — A' vonal biztos ellátása 's az utazók naponként növekedő száma azonban azt kívánják, hogy minden állomáson két hajó legyen, 's így kettő Linz és Bécs közt, kettő a' török Dunaparton, e' fölött egy nagy tengeri hajó Maria-Dorothea helyébe, 's 2-3 vontatóhajó. Ha már úgy vesszük föl, hogy a' még ki nem fizetett eröművek' ára 150 ezer ftra megyen, a' második gőzös Linz és Bécs közt, (mellynek

vasból kellene építeni) 70 ezer; a török partra szánt 80 ezer; a 3 vontatóhajó 300 ezer, a 160 lóerejű nagy tengeri hajó (Maria-Dorothea helyébe) 200 ezer forintba kerül, 's ez mindössze 800 ezer forintba kerül, ezenfelül a Tiszára és Szávára is kellene gőzhajókat építtetni, mely folyókra a társaság szinte szabadítékot nyert, valamint a Drenkóván tül Dunára is: álláthatni, hogy célirányos volt az igazgatóság azon indítványa, mi szerint a részvényalapot kétszerezni 's 2 millió 100 ezer ftra emelni ajánlotta, mely töképenz nagysága hihetővé teszi, hogy ez lesz az utolsó részvénykiadás. — Közleményünk kiegészítéséhez járul még közértesítésül az említett

Szerződés a cs. k. szab. dunai gőzhajó társaság, 's a bajor-würtembergi kir. szab. dunai gőzhajó-társaság közt: 1. cikk: Megfontolván a nagy, 's csak tetemes áldozatokkal elhárítható akadályokat, melyek a felső dunai gőzhajózást terhesítik, az ausztriai cs. k. szab. gőzhajó-társaság, hogy e' közhasznú vállalatot barátságos szomszédai szivességgel lehetőleg előmozdítsa, az 1830ki sept. 1éről szóló szabadítéklevél' erejével neki engedett jogot, mi szerint az ausztriai Dunát kizárólag hajózhathá, a bajor határtól Linzig terjedő térre nézve, a' kir. bajor-würtembergi szab. gőzhajótársaságnak engedni által ugyanazon kiterjedésben 's föltételek alatt, mint ez az ausztriai kormánytól számára engedteték. 2. cikk: A két szerződő fél kötelezi magát, hogy különös figyelmét fordítandja oly intézkedésre, mi szerint a Bécsből 's Regensburgból lefelé jövő hajók egymást czélszerűleg, rendszeren 's folyvást változassák. 3. cikk: Azon esetre, ha egyik társaság előbb jutna oly helyzetbe, hogy Linzet elérhetné, mint a' másik, a' linzi állomást előbb elérő társaságnak joga legyen a Bécs és Ulm közti vízterén mindaddig járnai hajóival, míg a' másik társaság kinyilatkoztatja, hogy a' sajátkép őt illető vagy e' szerződésnél fogva neki jutott vízterét maga kívánja használni. 4. cikk: E' szerződés nem zárja ki a' két társaság jövőbeni szorosabb közeledését, sőt hihetőleg annak alapjául szolgál. 5. cikk: E' szerződés csupán addig marad erejében, míg a' cs. k. szab. gőzhajótársaság szabadítéka tart; egyszersmind a' bajor-würtembergi társaság köteleztetik 2 év alatt rendes gőzhajózást állítani Linzig; ellenkező esetben a' szerződés megsemmisül. 6. cikk: E' szerződés mind két félről helybenhagyatást vár az illető kormányok által. Aláírva a' bajor-würtembergi részről: Beisler, Schwerdtner; 's az ausztriai részről: Puthon b. Sina b. Friesenhof b. Geymüller b., 's Benvenuti.

Budán, febr. 16jén meghalálozott Kunizer Mózes budai rabbi, több nevezetes munka szerzője, munkásélete 63ik évében. Kik e' férfiú hatáskörét bővebben ismerték, azt mondják felőle, hogy nemzetére nézve majd 2dik Mendelsohn nevet érdemel, miert emlékezete nem is fog egyhamar hűtsorsosi szivéből kialudni.

A' mult lapunk szerint öröklétre szenderült Horváth József Kanonok hazai nyelvünk iránti példás szeretetét azzal tanusítá legfőbb példaképe, hogy hatezer pengő forint alapítványtörke kamatját rendelé egy évenként készítenő 's a' pesti tudom. Egyetem theol. kara által legjobbnak ítéltetendő theologiai 's főleg erkölestudományi munka jutalmául.

A U S Z T R I A.

Az Allg. Ztgnek azt írják Konstantinápolyból, 's török határvidékről, hogy a' dögmirigy Bulgária némely vidékén, névszerint Vranában és Drimovácban a' szerb széleken 's a' Duna jobb partján némely, Brailowval szemközt fekvő helységeken az oláh és moldva véghelyeknél, kiütött. Mivel a' szerb és oláh kormány, legalább szinteg, nagy szigorúsággal ügyellet vesztég-intézetekre 's egyik tartományban sem történt mindedig gyanús eset, a' rendszabályok az ausztriai vesztég intézetekben még nincsenek súlyosítva, az ugy nevezett száraz határszéleket kivéve Oláhország felé, hol a' dögmirigy-szabály áthágóji ellen már kihirdtetett a' rögtön ítélet alkalmazása. — A' moldvai határról pedig egy másik levelező az Allg. Ztgban így ír: Különféle tudósítás következtében a' dögmirigy Bulgária több vidékén kiütvén, halkan közelebb vonult a' Dunához. Az ausztriai kormány már rendkívüli gondoskodási rendszabályokat tétet. Azonban az előbb szokott szigorúságot utasokra és portékákra nézve eleinte fölöslegnek tarták, ámbár azok dögmirigyes helyekről érkezhettek, míg néhány nap előtt határozott jelentés érkezett, hogy a' ragadvány Ismail közelében is kiütött (hihetőleg a' Duna tulsó partján.) E' hír miatt utasokra nézve 10 napi vesztég, portékákra nézve pedig illó óvakodási rendszabály határozatott.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

M. h. 17ki cortesülésben tudaták a' királyné azon határozatát, miszerint Seoane tábornok kívánságát teljesítőleg megengedi, hogy ez az éjszaki hadsereghez mehessen, a' haza e' lenségivel szembezállandó; mihez Seoane magamég azt ragasztá, hogy ő ezt nem hadvezéri minőségben, mikép némely lapok hírelték, 's nem a' hadsereg parancsnoksága átvételéért cselekszi, hanem mint közvitéz és spanyol, hogy hazája mellett harcolhasson; mert, ugymond, ha a' szabadság el találna enyészni, soha nem bocsátandhatná meg magának, hogy annak védelmére minden tőle telhetőt el nem követett. A' 18ki ülésben isméteve előterjeszté Montoya Taima azon indítványát, hogy a' rendkívüli hadi biztosság, Rodilnak 's Manchában Gomez üldözésével foglalatokodott egyéb vezéreknak akkori viseletét szigorú vizsgálata alá vegye. Olozaga azt jegyzé meg, hogy ama' biztosságban sok oly tag van, kinek sokkal csekélyebb tudomása 's ismerete van a' hadjárás körülmények részleteiről, hogysen a' sereg mozgalmait megítélhetné; a' mondott végre tehát különválaszt-

mányt javasla nevezeteni, melynek tagjai csupa katonákból, még pedig az ügybe avatottakból álljanak. Indítványa elfogadtaték. Az alkotmányi új alaprajzot nem sokára elibe terjesztendi már az illető választmány a' gyűlésnek. Kidolgozása közben, mint mondják, elveszté a' mérsékleti párt azon befolyást, melyet eleinte gyakorolt. Rebesgetik, hogy a' legnagyobb kérdések egyikét egészen radical- (gyökeresdi) szellemben határozzák el. — Mi különösen az újdön alakítandó páirkamrát illeti, a' képviselőház, vagy is a' követkamra nevezend, ugy mondják, háromszoros mennyiségű tagot, 's a' kormány ezekből lehet 's kell aztán válogatni. 19én titkos ülést készült a' cortes tartani, melynek tárgya, mint gyaníták, a' Manchát fenyegető vesztéyek elhárítása volt kitűzve. — Madridban ismét egy botránkozott eset fordult elő. Mendiz. bal t. i. az utóbbi cortesülésék egyikében indulatosan kikelt a' hadsergi tisztek ellen, min azok igen megbosszankodtak. Ennélfogva a' Reina-gobernadora ezredből két tiszte Mendizabálhoz ment, 's kíváná: vonja vissza ellenök intézett szavait a' legközelebbi ülésben. — A' minister vonakodott, 's azért a' tisztek annyira fellobbantak, hogy Mendizabal, életét feltéve, örökért vala kénytelen kiáltani, kik a' tiszteket elfogák 's börtönbe vevék. A' tisztek valóban nem menthetők a' viszálykodás keserű vadjátul; noha más részről az is teljesen igaz, hogy a' munkátlanság vetke a' ministereket is nagy részben terheli. Lujan és Valle egyik tábornokul a' másikhoz futosnak, összebékülést 's együttállást ajánlgatva; de azok nem bírnak kibontakozni az önszeretet 's uralkodási vágy bilincseiből. Nem gondolják meg, hogy vesztéglésök ideje alatt Carlos szinte megerőteltéssel valosítja minden tervét, 's majd előre biztosítja magának a' győzelmet, mely a' christinók részéről még egy hónap előtt egészen bizonyos vala, most azonban már kétes, sőt apródonként teljes lehetlenné válik. Nem gondolják meg, hogy e' sikamlásra hanyatló győzelem a' királyné 's egyszersmind oly tüzesen fölfogott alkotmányuk ügyét is rögtön jó lábra állíthatná, az elméket megnyugtató, a' bizodalmat visszaszerző, 's mind azon iszonyú volkán kitoréseit egészen maggátolná, mely az országot romb-és romözönnel, 's mondhatni alkotmányi halálkálással fenyegeti. — Mi ért nem nyulnak tehát szilárd eszközökhöz, hogy valahára végét szakasszák a' tespedésnek. A' helyett, hogy versenyt torzsongnak 's kajánkodnak Evansra, ki az udvar bizodalmat annyira megnyeré: mutatának munkásságot 's hazafi buzgalmat, intézkednének czélszerűleg, öntenének lelket saját katonáikba, rohannák meg az ellenséget, 's küzdenének diadalt. Nekik kellene szivükön hordozniök az ország javát, nem pedig Evansra hagyni, kinek valóban nem legnagyobb érdeke lehet abban: valljon Irunt 's Fuenterrabiát carlospártiak bírják é vagy christinók? Azonban a' madridi kormánytól is igen fonák 's baifogás, a' belhoniak mellőztével, idegen hadvezérbe vetni bizodalmat, mit ez talán még eddig kevésbbé érdemelt meg, mint ön tábornoki.

Bayonnei febr. 20ki tudósítás szerint semmi sem lön az Irunelleni megtámadásból, melyet egy utazó állítása szerint oly esengve vártak az iruniai, hogy a' vélt megtámadást megelőzte éjszakát, ellenséggel szembeszállhatási örömiük miatt, nyilvános helyeken tartott lakomákkal 's táncmulatságokkal viraszták el. Harczvágyuk azonban, melyet a' vigalom mámore egy kisig csilapita, szerencsésjókra nem lön kielégíthető, mert a' megtámadási tervet készített Sarsfield vonakodék annak létesülhetére segédkezet nyújtani. Ő, ugymond többi közt Evanshoz intézett levelében, csak ugy igérte terve valosítását a' kormánynak, ha ez neki mind azon segédszert megküldendi, a' mit attul kívánt, különösen pedig pénzt, hogy a' legénység zsoldját kilizethesse. De — így ír tovább — háromszori levelemre is mit küldött? Egyszer épen csak annyi pénzt, mennyi szénára 's abrakra volt elég; 2szor épen semmit; 3szor pedig Valle ezredest, ki, mint mondják, jó katona ugyan, de én őt nem ismerem; mondják okos beszédeket is tartott a' cortesben: de én soha sem olvasom a' cortesgyűlési tudósításokat. Minden, a' mit én felőle Önnek mondhatok, az, hogy rám nézve ugyan hasztalan vesztégeti idejét 's fáradságát. —

A' Quotidiennehez Bayonnebul 's a' fő táborbul küldött legújabb tudósítások szerint bizonyos, hogy a' christinók épen nem mondtak le általános megtámadási szándékjokról, csupán változtatást tőnek előbbi tervükön. Nincs többé arról szó is, hogy Irunt és Fuenterrabiát a' tengeri oldalul támadják meg, mert m. h. 23ka óta a' tenger annyira lelohadt, hogy ott már biztosan nem merészelhető a' kiszállás. Ugy látszik, a' hadvezérek is közelebbiek lassankint egymáshoz, 's tán majd végre össze is simulnak. Annyi eddig is igen valószínűnek látszik, hogy az új hadi terv következtében a' dolgok föntézését mindnyájan Sarsfieldnek engedék. Evans legalább elismerte őt, mint hadi főparancsnokot, 's Espartero is 6 ezer főbül álló serget küldött hozzá, mit előbb az angol vezértől megtagadott. Ugy látszik, Sarsfield megérdemelni törekszik a' hadvezérek bizodalmat, 's mint mondják, Evanshoz intézett levelében már a' megtámadás napját is kijelenté, mi annyival hihetőbb, mivel, mintegy csatára készülőleg, katonáinak nem csak zsoldját fizette ki, hanem egy héti élelemmel is ellátá őket. Egyébiránt magok a' körülmények is elhatározó lépésre kinszerítik mind a' két tábor, mert az erősségekbe összetolult katonaságnak rövid időn nem lesz mit emnie, 's fölül rá még ragályos nyava* ktlis tarthat. — Madridban nagy rémülést okozott Cabrerának Ocannaban (Toledo tartományban, Madridtól 12 lieunyre) megjelente.

Bayonnei levél 's a' Temps tudósítása szerint Gomezt, d. Carlos legnagyobb hősét, 's a' christinók és Spanyolország legnagyobb

pusztítóját agyon lötték a' nélkül, hogy az illető hadi törvényszék halálra ítélte volna. Azt mondják, két társával együtt bergarai fogságából ki akart szökni, de rajta kapák 's minden késkedés nélkül halállal büntették. A' Temps ugyan azt állítja, hogy a' szökést észre vett ő'r lötte agyon; de halála még ez esetben sem menthető, mint oly férjfiúé, ki Zumalacarreguy után leghivebben szolgált d. Carlost.

Madridi levél szerint Mariano de Larra fiatal író azon képzelgésben volt, hogy belé Krisztina királyné szerelmes. Ennélfogva gyakran írt neki levelet; tőle azonban soha sem kapott választ; 's midőn az nyilvános helyen mutatkozik, mindig közelébe nyomult 's magára ügyekezett vonni annak figyelmét, a' nélkül azonban, hogy tőle valamikor csak egy nyájas tekintetre érdemesített volna is. Ez végre őt kétségbe ejtette. Egyik alkonyon haza ment, 's a' királynénak szobájában függött képe előtt fejbe lötte magát. — Az Alcantarrában fogva volt Iturralde carlosi hadvezér halála is behibonyul, de nem olyképen, mint azt eleinte hírlék, t. i. hogy szökése közben lötték agyon, hanem, mellbaja következtében mult ki.

Hír szállong egy szándékról, mely d. Carlos meggyilkoltatását tűzte ki czélul, de nem sikerülhetett.

P O R T U G A L I A.

Lissaboni, febr. 13ig terjedő hírek szerint, a' cortes többszörj tükös ülést tartta, melyek tárgyaúl a' naponként növekedő pénzszükségorvoslást mondják kitűzöttnek. Franzini követ, egyebiránt tengerésztszít, által javasolt azon indítványt, hogy 5 — 6 ezer conto papirospenzt bocsássonak ki, 's ezzel kinszerített kölcsönt kapcsoljanak össze, a' körülmények közt általán nem valósíthatni. — Minden, mit a' cortes rögtön tehete, abban áll, hogy a' kormányt főlhatalmazá 800 contonyi (mintegy 200 ezer font sterlingnyi) kölcsönvevésre; de valljon ki fog illy körülményekben hitelezni? — Anyival inkább mivel a' ministerváltozást mulhatlannak tekintik, 's tudják, hogy a' pénzügyministerség miatt már civakodásra is került a' dolog Sa da Bandeira és Passos közt, kik közül amaz Macario de Castro, imez pedig testvére akarja ruháztatni e' tárczát.

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' követház febr. 23kán a' hadminister az 1836ki korosztályból 80 ezer ujoncz-kiallítását kívánt. A' pénzügyminister pedig törvényjavaslatot terjesztett elő, mely szerint az 1831ben a' nép által feldúlt püspöklak helyéből készített tér Paris városnak engedtesék nyilvános séta-készítésre. Ezen ülés végével a' parisi nemzeti őrség törvényjavaslata jöve vitatásba, mely szerint mind az, ki Parisban akár állandóan, akár csak az év egyik részén lakik, polgári szolgálatra lesz köteles; ezutóbbi esetben azonban csak úgy, ha házat vagy oly lakot bir, mellytől járó bér az ingó adó-fizetésre kötelez. E' fölött minden nemzeti ő'r, ha csak különösen ki nem vétetik, tartozik egyenruhával birni.

A' le Droit lap leírván a' Champion által készíteni szándékolt erőművet, azt mondja, hogy az, mely mint corpus delicti (büntanujel), Champion lakján találtatott, csak mintája volt amaz erőműnek, mely nagyobb mértékarányban vala készitendő. Febr. 20án ismét két új elfogatás történt. Egyik bizonyos Mariais nevű lakatosé, másik bizonyos Lafleuré. Mind kettőt Champion ágyasa vallomására fogák el. — Champion holttestén, mely a' Morgue-ba (halottház) vitetett boncoltatás végett, számos és különös bélyegtüzést találtak.

Lavaux és Lecaze mint arról vádoltak, hogy Meunierrel sorost vetének: ki ölje meg közülök a' királyt, 's e' miatt fogva is vannak, ez állítást folyvást tagadják. Meunier pöre ujjalag oly igen elbonyolult, hogy semmiképen sem határozhatni meg, mikor foghat a' párszék annak nyilvános vitatásához. Champion ügye nem kerül a' párszék elébe, hacsak a' perfölkészítéskor a' merénnyel függésben álló összeesküvés nem fog belőle kiszülni. —

A' jour des Débats hosszas czikket közöl arról: mikép szerinte alig vala remélhető, hogy az 1835ki jul. 28ki merény után még lehetne valaki az egész országban, ki azt utánozni képes legyen, most azonban nem csak hinni kénytelen az ellenkezőt, de a' tapasztalatok szerint szomorúan meg is kell vallania, hogy ama' gyilkos merény Championban 's társaiban nem csak utánczókra, de olyakra is talált, kik Fieschi durva 's nyers tervét, 's erőművét, még művészileg tökéletesíteni voltak képesek. —

Az elfogások, úgy szölván, mindennapiak. Febr. 20án mint Fieschi, Mercy és Pepin kivégeztetési évnapiján, 3 személyt fogtak el azon pillanatban, midőn Mont Parnasse temetőben Pepin sirdombjára koszorúkat raktak. E' tiszteletkedés összefüggésben volt egy aze-lötti napon történt dologgal 's az által nyert nagyobb fontosságot. Pepin barátai ugyanis Abbé Azoin szentegyházában gyász-ájtatosságot akartak tartani Pepin tiszteletére, ennek halála évnapiján, 's következő tartalmu meghívásokat küldöztek a' barátok 's rokonokhoz: „Önök ezennel meghivatnak, hogy a' Pepin polgárért tartandó isteni tiszteleten jelen legyenek, ki a' thermidoriánusoktól a' reszpublika 44ik évében fejeztetik-le. Üdvözlét 's rokonságot! — A' felsőség azonban jókor megtudta e' szándékot 's elnyomá azt. — Nem mesze a' Pont-royaltul, a' tuileriák egyik kapujával szemközt, egy csinos öltözetű embert fogtak el, ki köpönyege alatt kettős csövű puskát hordozott. Vizsgálatkor úgy találták, hogy mind a' két cső meg vala töltve, 's az embernél még több löpor 's golyó is volt elrejtve. Ő azt mondá, hogy óras, 's a' vizparton puskáját akarta próbálni. Mind e' mellett is fogva tartották. —

A' Moniteur febr. 23kán költ kir. rendelést közöl, mely szerint a' zsebpisztolyok a' tiltott fegyverek közé számíttatnak, 's hordatásuk, mint olyanoké, ismét megtiltatik. —

A' Paris-Sun (Parisban megjelenő angol hírlap) szerkesztője, rágalmasz miatt, mert idősb társát a' Galignani Messengerét arról vádolta, hogy az utolsó trónbeszédet hamisan fordította le, 's a' statusjövedelem kárával a' postai rendszabályokat megsértette: 2000 franknyi bírságra 's 1000 frank kárpótlásra ítéltetett. Galignaniék ez utóbbi mennyiséget a' britt kórháznak ajándékozáék Parisban. —

A' Bon Sens szerint azt jegyzék meg, hogy Dupin elnök táncmulatságán Roy gróf Thiers és Moosburg sokáig beszélgettek együtt. Gyanítólag a' takarékpénztári törvényjavaslat volt beszélgetésök tárgya; mások hiedelme szerint pedig az, hogy a' korona igen elégtelen Camindes urnak Nemours hg számára kívánt költségekről adott irománnyával, 's akarák tudni: mi történhetnék, ha ezen követ ellen törvényes lépések tétetnének? Montalivet jelenvolta ez értekezésen okozá ez utóbbi kérdést. —

Az Allg. Ztgban egy lyoni tudósító febr. 15ről jelenti, hogy ott bizonyos idő óta 's főleg mióta a' selyemgyártás csökkenni kezd, minduntalan hirdettetnek 10—12 éves eitévedt v. elveszett fiu- 's leánygyermek. Csak ritkán, vagy soha sem kerültenek vissza illy gyermekek. Most sejtik, hogy valami gyalázatos és borzasztó társaság nyomára bukkant a' rendőrség, mely e' gyermekeket elfogdozván agyon veré, 's boncolásra eladá. —

A' parisi posta-igazgatás ismét 30 ezer franknyi kárpótlásra ítéltetett bizonyos Aubenas dr. részire, kit utjában St. Etiennetől Marseille felé a' postakocsis feldöntött, 's karját eltörte. A' bírság nagysága oda látszik czélni, hogy az illy gyakori baleseményt jobb felvigyázás megszüntesse. —

A N G L I A.

Az alsóházban febr. 22én az irlandi hatóságjavító törvényjavaslat vitája közben Shiel, Tipperary követe, fényes beszédet tartott, mely teli vala éles gúnyval Stanley és Lyndhurst lordok ellen. Beszéde folytatán egy nevezetes körülmény fordult elő. Shiel t. i. beszéde végén figyelmeztete azon befolyásra, mely által R. Peel kába politikájában Irlandra nézve elragadtatni hagyja magát. „A' házon kívül, úgy szóla Shiel, van egy kitünő tehetségű férfi, kitől a' tisztes baronet (Peel) jövendő politikai pályáján magát föltétlen engedí vezetetni, 's e' férfiu állítá föl azon elvet is, mely szerint pártja Irlandot igazgatni szándékozik, hogy t. i. „Irland fiaival, mint idegenekkel bánjanak! — Alig ejtette ki a' szónok e' szót, midőn a' ministeri padokról kábító hangu tetszés-kialtozás zendült meg. Erre a' belső padokon ülők fölkeltek, mások áthajlottak a' karzaton, 's valamennyi szem Lyndhurst lordra irányoztaték, ki az idegen karzaton igen szembeszökő helyen ült. A' tetszés zaja több percig tartott 's ujra meg ujra kitört, az egész ház nagy izgásban volt.

Az angol kormány minden rendelkezésben szorosán vigyáz arra, hogy magányos vállalatok természetét beavatkozása által ne változtassa. Így például az alsóház febr. 21ki ülésében R. Peel kérelmet nyújtott be a' parlamentnek Dundeebol, mellyben azt kéri, hogy a' Davis tenger-szoroson befagyott ezethalászoknak kormányköltségen segélyküldessék. Spring-Rice azt felelé, hogy ha a' kormány minden illy esetben segítőleg fog avatkozni, az a' hosszú 's veszélyes utazások vállalatit könnyen arra csábíthatná, hogy a' szükséges előgonoskodási rendszabályokat elmulasszák, e' fölött pénzsegedelmi kérés szükségtelen is, mert ha csakugyan forog fen olly eset, mely a' kormány járulását igazolná, a' kormány mindenkor kész a' felelősséget magára venni. Szintez ülésben kérdezte O'Connell a' kincstári kancellárt: valljon az irlandi bank szabaditka iránt, mely jövő hónapban meazünik, a' kormány szándékozik e' rendszabályt előterjeszteni. Spring Rice azt válaszolá, hogy e' tekintetben a' kormány részéről mindaddig semmi sem fog határozatni, míg a' biztosság előtt fenforgó vizsgálat sükere a' részvénybankoktul elő nem terjesztetik 's nagyobb részint attól fog az irlandi bank szabaditkának megújittatása is függeni. O'Connell e' válasszal megelégtült. A' bankok Angliában fordulás alatt vannak, 's némi aggodást okoznak.

Az angol sajtó még folyvást az irlandi hatóságjavító törvényjavaslat vitájával foglalatos. A' Globe azon beszédről mellyet Stanley lord az alsóházban e' javaslat ellen, azaz Egerton lord indítványa mellett mondott, következő megjegyzést tesz: Stanley lord nagyobb kárára szólt az egyháznak, mint azt annak leggonoszabb ellensége tehette volna, mivel az egyházi kérdést legnagyobb akadálynak állítá, mely a' hatósági kérdésnek utjában áll, 's melly mig el nem hárittatik, remény-nélkülivé teszi az utóbbi elintézhetségét. Stanley jól tudja, hogy az egyházi kérdést a' pártok mostani állása mellett nem intézhetni el, habár a' toryk jutnának is kormányra. Azért tehát, mivel az egyházi kérdést nem határozhatni el, e' miatt az irlandi politikának egy kérdése se intézessék el? Ez által csak Irland ostrom-állapotja volna kikialtva. A' polgárok tehát aggodásból az egyház miatt, ne legyenek urak saját városaikban! A' nemes lord e' nyílt vallomással inkább ártott pártjának, mint ama' derék beszédek, mellyekre olly ügyetlenül tudaválaszolni. Megjegyzék, hogy R. Peel szokott derengő képe a' vitatás alatt egészen elkomorult 's nyugtalansága miatt alig maradhatott helyén. A' czélnások Glasgowban tett sajtó nyilatkozatira a' helyhatósági intézvények megadatása ellen Irlandban, látszólag boszonták őt, 's nyugtalansága többször segített magán külső jelek által. Neki helyzetét éreznie kell, de azért nem kell Morpeth lord kifejezéseit, vagy egy „Halljuk!“ által J. Household részéről olly világosan elárulni, hogy érzi azt. Azonban mimentjük őt. Ha az irlandi egyház utjokban áll az irlandi hatósági testületeknek, ezek ismét elzárják Robert Peel kocsija elől az utat Downing-stretbe (a' ministerségre). — A' Times szerint a' ministerek,

